



Skandias plånboksindex

Juni, 2015

2015-06-16

Allt fler försvarar sitt sparande

Skandias Plånboksindex visar på en normalisering av hushållens optimism efter en tid av dramatiska kast mellan hopp och förtvivlan. Samtidigt ser vi att omvärldsförändringar får många att ompröva synen på sitt sparande.

Skandias Plånboksindex, som görs i samarbete med TNS Sifo, kombinerar hushållens optimism kring den egna ekonomin med sparviljan, det vill säga benägenheten att amortera, spara på banken, i fonder eller aktier.

Det andra kvartalet 2015 visar på en återgång till normala värden på optimismen. Tillbakagången sker brett över inkomstgrupperna, ålder på befolkning och i vilken del av landet man bor i.

Optimismen bottnade i oktober förra året för att under perioden november till mars åter öka till en rekordnivå. Det andra kvartalet 2015 innebär en återgång till mer normala värden vad gäller optimismen.

Sparviljan sammanfattar svenskarnas benägenheten att amortera, spara pengar på banken, i fonder eller aktier.

Alltsedan början på förra året har sparviljan legat på relativt normala nivåer och även under detta kvartal sker endast en marginell förändring i riktning mot minskad sparvilja.

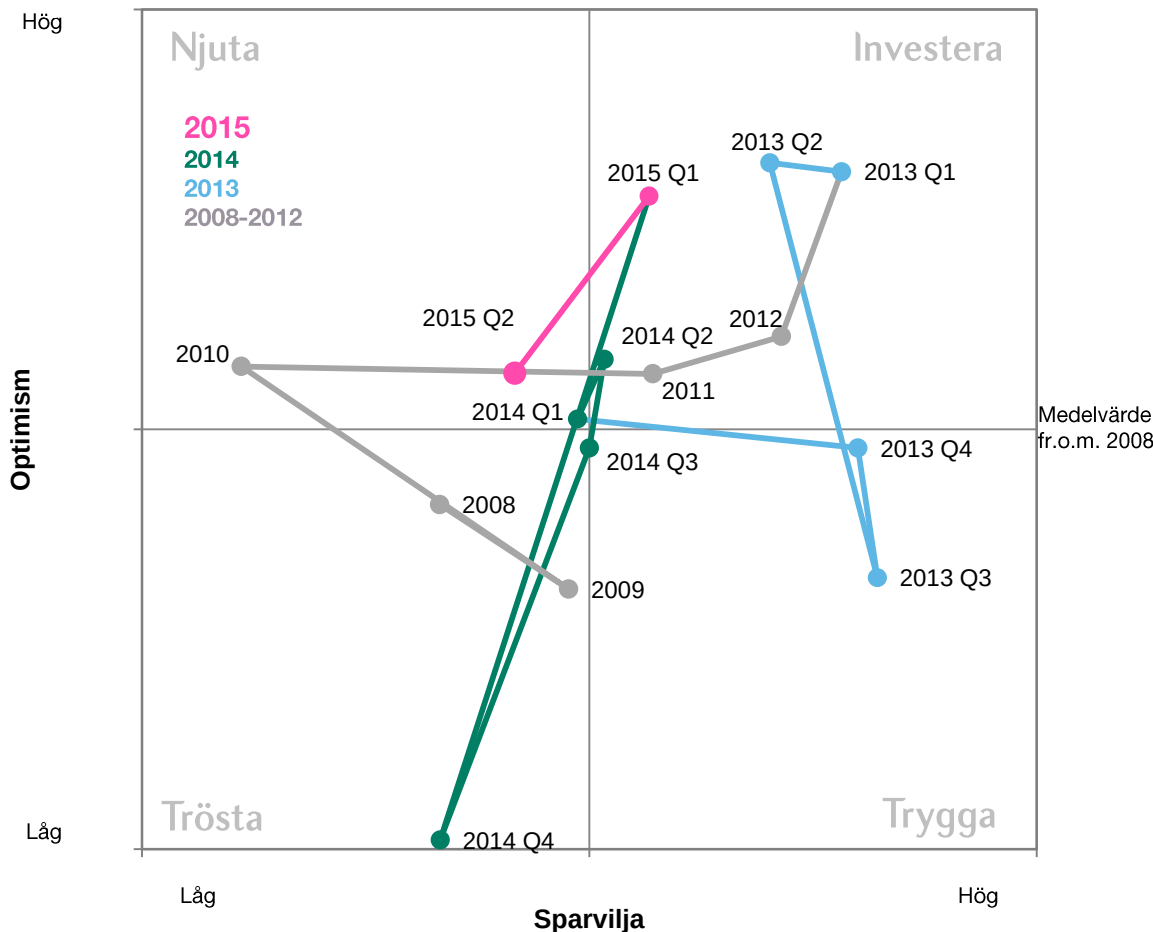
Samtidigt ser vi en underliggande förändring i att allt fler är beredda att försvara det sparande man har. Det syns i att allt färre skulle minska på sitt sparande om man fick mindre pengar att röra sig med, istället skulle det bli konsumtionen som fick stryka på foten.

Den ökande försvarsviljan för sparande drivs dels av en större benägenhet att försvara amorteringar. En trolig förklaring är diskussionen om amorteringskrav som satt fokus på amorteringar som skydd mot en rekyl nedåt på bostadsmarknaden.

Men vi ser sedan årsskiftet också en större benägenhet att försvara sparande i fonder och aktier. Den exceptionella börsuppgången sedan oroligheterna i höstas är sannolikt vad som förklarar den utvecklingen.

Plånboksindex kvartal två, 2015

Medelvärde
fr.o.m. 2008



Hushållens optimism eller framtidstro mäts regelbundet i olika undersökningar. Likaså finns olika mått på hushållens benägenhet att spara.

I Plånboksindex har vi kombinerat dessa två mått för att få en bättre helhetsbild av det privatekonomiska klimatet och för att kunna resonera kring varför hushållen agerar som de gör. Att prioritera sparande kan ses som antingen ett sätt att trygga en osäker och "farlig" framtid, eller som ett sätt att investera pengar i dag för att få det ännu bättre i morgon.

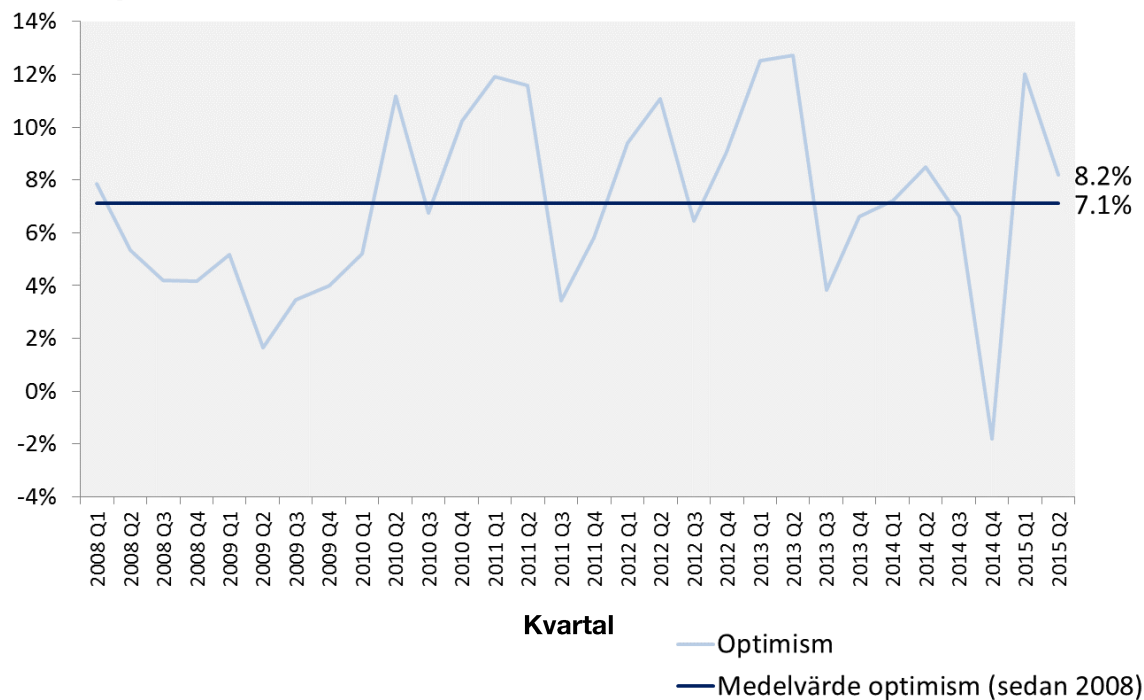
Efter det kraftiga ras i optimismen som präglade hösten 2014 började året med en kraftfull återhämtning. Det vi nu ser är något av en normalisering; optimismen minskar något till en nivå nära snittet för mätperioden. Sparviljan minskar marginellt och även den ligger nu nära snittet för perioden.

Om plånboksindex

Optimism är ett mått på hur svenskarna ser på den egna ekonomin framöver medan Sparvilja är ett mått på svenskarnas vilja att spara. Investera-läget karaktäriseras av att hushållen är mycket optimistiska och har en hög sparvilja. Trösta-läget är motsatsen – hushållen är relativt pessimistiska och har en låg sparvilja. I Trygga-läget är svenskarna fortfarande relativt pessimistiska men sparviljan är hög. Njuta-läget karaktäriseras istället av hög optimism och låg sparvilja. Se appendix för en mer utförlig beskrivning av indexen Optimism och Sparvilja.

Optimismen sjunker till normala värden

Optimism - kvartalsvis



Utvecklingen under andra halvåret i fjol har varit dramatisk. I oktober såg vi en bottennotering och en påtaglig pessimism efter regeringsskifte, börsoro och nya amorteringskrav.

Redan i november skedde en viss återhämtning som förstärktes i december, januari och mars, efter en del för hushållen positiva nyheter i form av att aviserade skattehöjningar sköts på framtiden parallellt med en extremt positiv utveckling på börsen och fallande räntor.

Konsekvensen har blivit att extrem pessimism på några månader avlöstes av en påtaglig optimism.

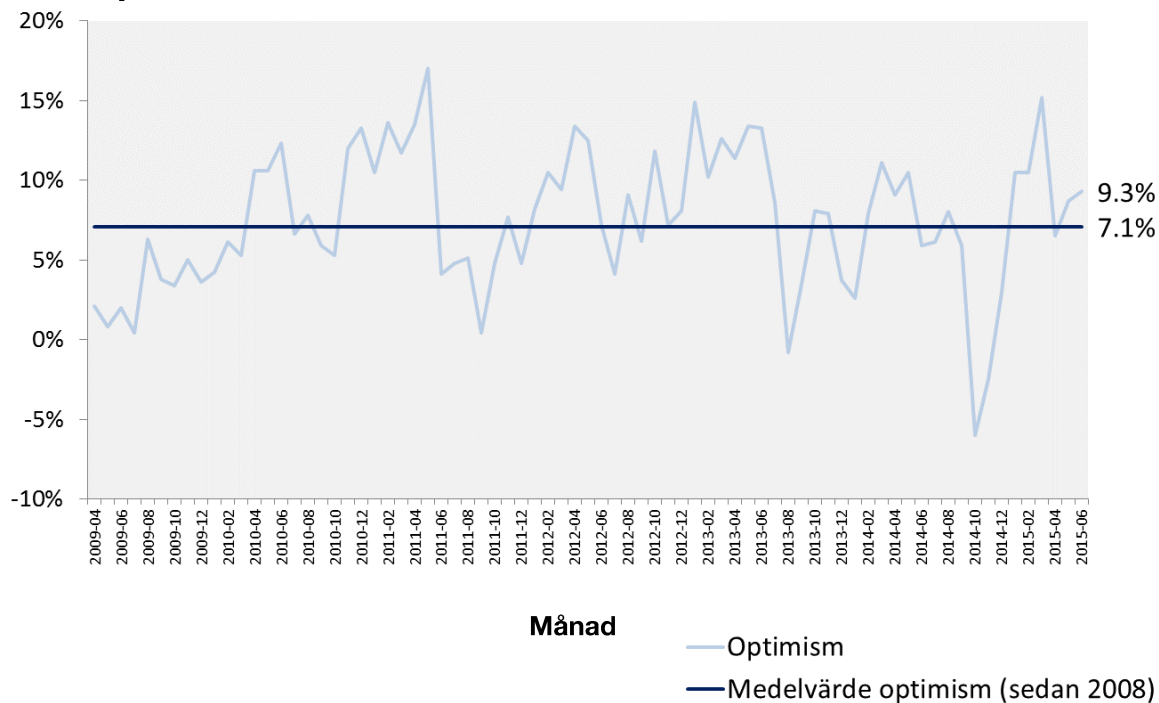
Nu ser vi alltså en återgång till mer normala värden.

Bas

Data för kvartal 2 2015 är baserat på totalt 3519 intervjuer.

Nedgången sker i april

Optimism - månadsvis



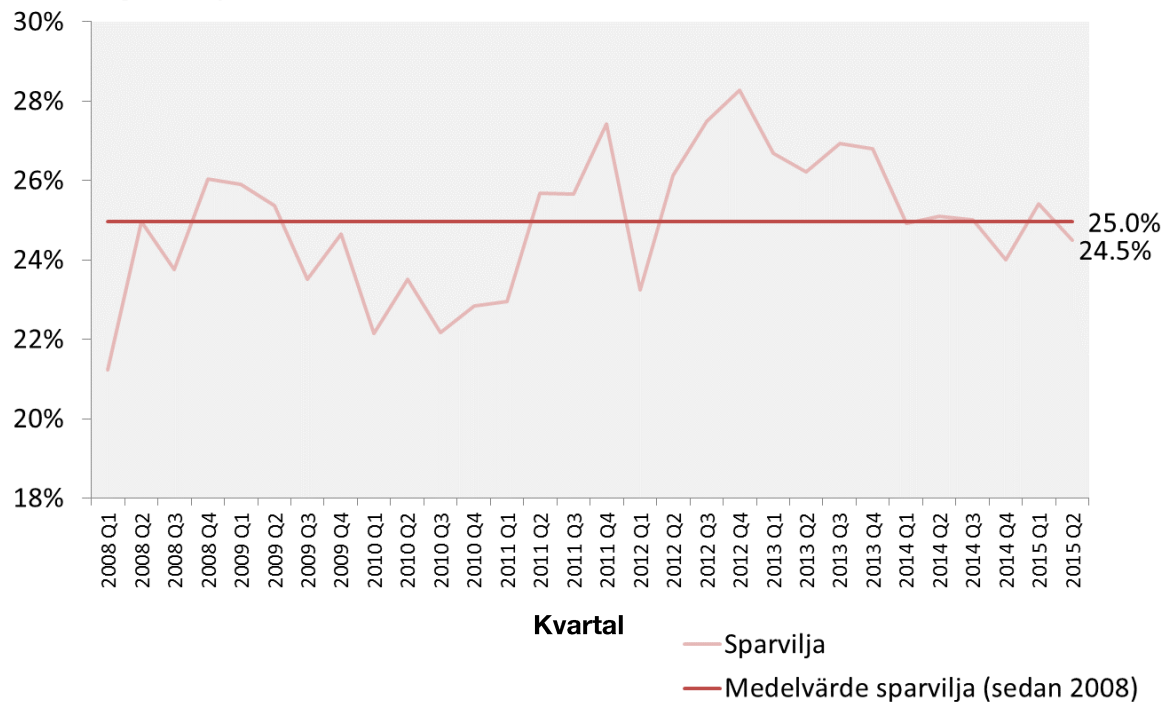
Återgången till mer normala värden skedde i april, därefter ser vi en marginell ökning i maj och juni.

Bas

Data för kvartal 2 2015 är baserat på totalt 3519 intervjuer.

Hushållens sparvilja

Sparvilja - kvartalsvis



Sparviljan sammanfattar svenskarnas benägenheten att amortera, spara pengar på banken, i fonder eller aktier.

Alltsedan början på förra året har sparviljan legat på relativt normala nivåer.

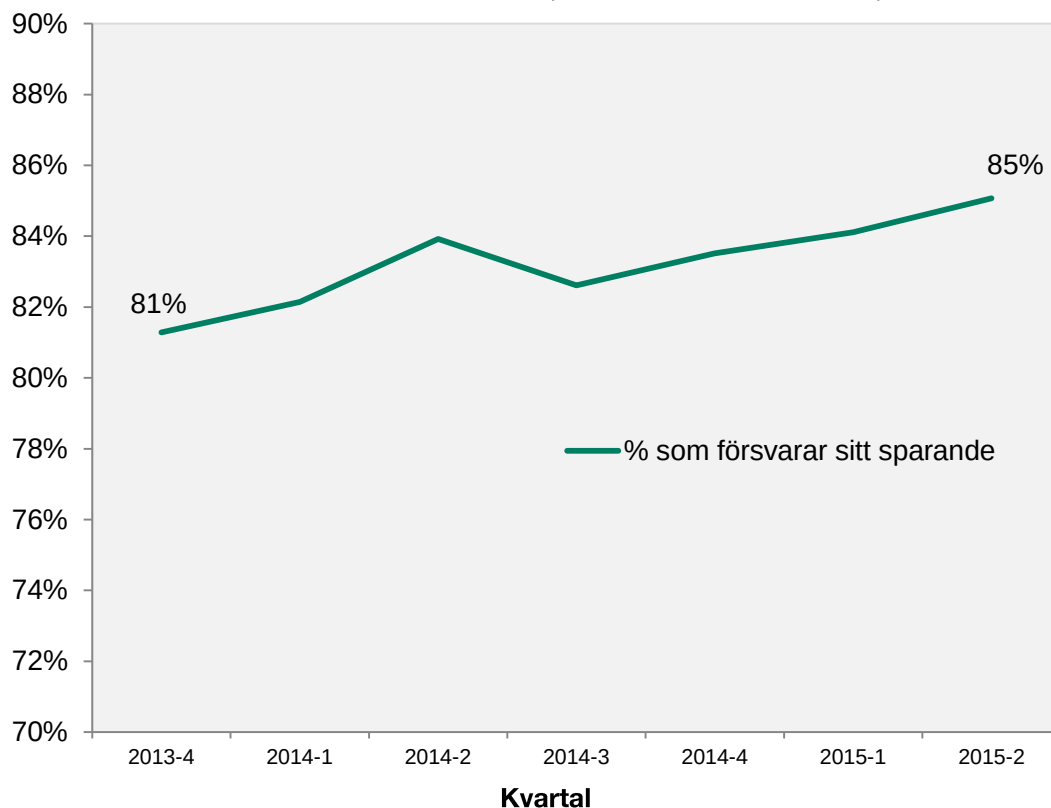
Bas

Data för kvartal 2 2015 är baserat på totalt 3519 intervjuer.

Allt fler beredda att försvara sitt sparande

Om din inkomst istället skulle minska något (ungefär 5 procent mindre sedan skatten är dragen), vad skulle du då i första hand dra in på?

Grafen visar andelen som skulle dra in på konsumtion snarare än sparande.



Bas

Data för kvartal 2 2015 är baserat på totalt 3519 intervjuer.

Sparviljan överlag har legat relativt stabilt sedan början på förra året.

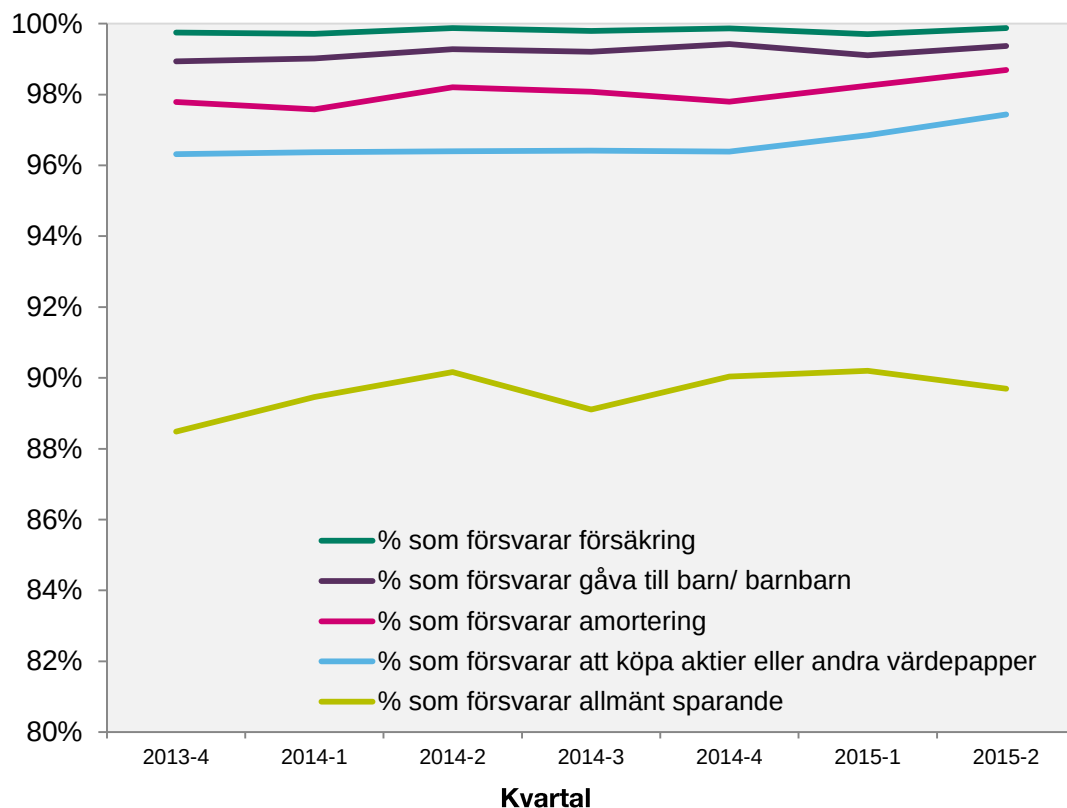
Samtidigt ser vi en underliggande förändring i att allt fler vill försvara det sparande man har. Det syns i att allt färre är beredda att minska på sitt sparande om man skulle få mindre pengar att röra sig med. Istället är det konsumtionen som får stryka på foten.

Sedan sista kvartalet 2013 ser vi att detta beteende ökar succesivt under fem av sex kvartal och det är nu 85% som skulle dra in på konsumtion snarare än sparande om man skulle få mindre pengar att röra sig med.

Amorteringsdebatt och börsrally gör sparande viktigare

Om din inkomst istället skulle minska något (ungefär 5 procent mindre sedan skatten är dragen), vad skulle du då i första hand dra in på?

Grafen visar andelen som skulle försvara olika former av sparande



Folks allt högre benägenhet att försvara sitt sparande drivs i början av perioden av en ökad benägenhet att försvara sparande generellt, dvs pengar på sparkonton, buffertsparande etc, men också en större benägenhet att försvara sina amorteringar.

Den ökade försvarsviljan vi ser sedan årsskiftet drivs dels av en större benägenhet att försvara amorteringar. En trolig förklaring är diskussionen om amorteringskrav som satt fokus på amorteringar som skydd mot rekylar nedåt på bostadsmarknaden.

Men vi ser sedan årsskiftet också en större benägenhet att försvara sparande i fonder och aktier. Den exceptionella börsuppgången sedan oroligheterna i höstas är sannolikt vad som förklarar den utvecklingen.

Bas

Data för kvartal 2 2015 är baserat på totalt 3519 intervjuer.

Appendix

Om studien, frågeformulär och index

Appendix: Bakgrund och metod

Bakgrund och syfte

Skandia har gett människor ekonomisk trygghet i mer än 150 år – genom krigstider och kriser, från det lokala bondesamhället in i den globala trådlösa kommunikationskulturen. Det innebär att Skandia har en lång, stolt tradition av pionjärande, produktutveckling och samhällsengagemang. Idag är vi en ledande nordisk leverantör av lösningar för ekonomisk trygghet och långsiktigt sparande. Vi har 2,2 miljoner kunder i Sverige, Norge och Danmark, ett förvaltad kapital på drygt 440 miljarder kronor och 2 300 anställda.

Med Plånboksindex har vi ambitionen att samla och sprida kunskap om svenskarnas syn på sin privatekonomi. Därigenom skapar vi en arena för att dela med oss av vår expertis om lån, sparande och konsumtion, om psykologin kring ekonomiska frågor och om kloka förhållningssätt till privatekonomi.

Målgrupp

- Allmänheten i Sverige, personer i åldern 15 år och äldre.

Metod

- Mätningen görs i samarbete med TNS Sifo. Datainsamling sker den 1-7:e varje månad och varje månads mätning har omfattat ca 1 000 webintervjuer. Totalt har mer än 90 000 intervjuer genomförts. Resultatet har vägts på kön, ålder, region och inkomstgrupp för att spegla målgruppen ovan.
- Urvalet dras ur TNS Sifos onlinepanel:
 - Panelen har rekryterats representativt över hela landet via telefon och postala utskick. Det finns ingen möjlighet att ansluta sig till panelen utan att först ha blivit kontaktad av TNS Sifo i anslutning till en undersökning som uppfyller kraven för representativitet. Detta förhindrar i möjligaste mån så kallade proffspanellister från att ansluta sig. Eftersom undersökningen gjordes online så innebär det att personer som inte använder internet inte kommer med i undersökningen.

Appendix: Frågeformulär

1. Om din inkomst sedan skatten är dragen skulle öka så att du får lite mer pengar (ungefär 5 procent mer sedan skatten är dragen) att röra dig med, vad skulle du helst använda dessa pengar till?
2. Om din inkomst istället skulle minska något (ungefär 5 procent mindre sedan skatten är dragen), vad skulle du då i första hand dra in på?

Svarsalternativ till fråga 1 och 2:

- | | | |
|------------|---|--|
| Konsumtion | { | <ol style="list-style-type: none">1. Möbler, heminredning2. TV, radio, stereo, DVD etc3. Mobiltelefon, bredband, Mp3spelare4. Maskiner för hushållsarbete, kök och tvätt5. Bättre bostad6. Fritidshus7. Fabriksny bil8. Begagnad bil9. Båt10. Semesterresor11. Tandläkare, läkarvård, medicin12. Nya kläder13. Bättre och godare mat hemma14. Restaurangbesök, krogen |
| Sparande | { | <ol style="list-style-type: none">15. Spara pengarna16. Köpa aktier eller andra värdepapper17. Köpa försäkring18. Betala skulder19. Gåva till barn/ barnbarn20. Annat vad?21. Tveksam, vet ej |

3. Tror du att du under de kommande tolv månaderna kommer att ha mer eller mindre pengar att röra dig med än vad du har nu, eller ungefär som nu?

1. Mer pengar
2. Ungefär som nu
3. Mindre pengar
4. Tveksam, vet ej

Appendix: Index

Optimism

- **Ett mått på hur svenskarna ser på den egna ekonomin framöver**
Andel optimister - andel pessimister =
Andel som svarar *Mer pengar* – Andel som svarar *Mindre pengar* (på frågan om hur de ser på sin egen ekonomi framöver F3.)
För att komplettera tidsserien bakåt har perioden [januari, 2008] till [mars, 2009] skattats med hjälp av Konjunkturinstitutets Konjunkturbarometer: Hushåll (Egen ekonomi, bättre - sämre de närmaste 12 mån). Skattningen är baserad på metod för linjär regression

Sparvilja

- **Ett mått på svenskarnas vilja att spara**
Spara mer – spara mindre =
Andel som svarar *spara pengarna; köpa aktier eller andra värdepapper; köpa försäkring; betala skulder; gåva till barn/barnbarn* (på "prioriteringsfrågan" F1. (filter* neutrala & positiva till framtiden, se förklaring nedan))
 – (Subtraherat med)
Andel som svarar *spara pengarna; köpa aktier eller andra värdepapper; köpa försäkring; betala skulder; gåva till barn/barnbarn* (på "dra-ner-på-frågan" F2. (filter* neutrala & pessimistisk till framtiden))

*) Filter

- ***Neutrala & positiva till framtiden =***
De som svarar *Mer pengar; Ungefär som nu; Tveksam, vet ej* (på frågan om hur de ser på sin egen ekonomi framöver F3.)
- ***Neutrala & pessimistisk till framtiden =***
De som svarar *Ungefär som nu; Mindre pengar; Tveksam, vet ej* (på frågan om hur de ser på sin egen ekonomi framöver F3.)